

Rättsavdelningen
Johanna Nilsson
Johanna.nilsson@socialstyrelsen.se

Regeringskansliet
Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Socialstyrelsens yttrande över promemorian *Efterlevandestöd för barn som får vård eller boende bekostat av det allmänna (Ds 2020:27)*

Socialdepartementets dnr. S2020/09173

Socialstyrelsen tillstyrker förslagen. Socialstyrelsen anser, i likhet med vad som anförs i utredningen, att det behövs mer kunskap om efterlevandestödets och andra socialsäkringsförmånens betydelse i samband med att barn och unga får vård eller bor utanför det egna hemmet. Socialstyrelsen anser därför att det är positivt att regeringen gett Inspektionen för socialförsäkringen i uppdrag att utreda detta.

Socialstyrelsen vill lämna synpunkter på följande avsnitt.

5.1.3 Kommunens möjligheter att få ekonomisk kompensation

Socialstyrelsen anser att det finns behov av att förtydligande vad som gäller för ungdomar över 18 som får omvårdnad i ett annat hem än det egna med stöd av lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. På sidan 44 i promemorian står det att om den unge är över 18 år anses han eller hon som vuxen och avgift kan inte längre tas ut av föräldrarna, *såvida inte barnet slutför utbildning på en linje i gymnasieskolan eller annan jämförlig grundutbildning*.

Enligt föräldrabalkens bestämmelser har föräldrar underhållsskyldighet så länge den unge går i skolan (dock längst tills barnet fyller 21 år).¹ Om den unge får omvårdnad i ett annat hem än det egna med stöd av LSS upphör dock föräldrarnas skyldighet att bidra till kommunens kostnader för omvårdnaden när den unge fyller 18 år.² Någon underhållsskyldighet kan alltså inte åberopas av kommunen i dessa fall.

I vissa fall inträder en möjlighet för kommunen att ta ut skäliga avgifter för bostad, fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter från den unge själv, efter att han eller hon har fyllt 18 år. Sådan avgift kan tas ut t.ex. av den som har

¹ Se 7 kap. 1 § andra stycket föräldrabalken.

² Se 20 § LSS.

hel sjukersättning eller hel aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken eller annan inkomst av motsvarande storlek, enligt de grunder som kommunen bestämmer.³ Aktivitets- och sjukersättning lämnas tidigast från och med juli månad det år då den unge fyller 19 år.⁴ Eftersom föräldrarnas skyldighet att bidra till kommunens kostnader för omvårdnaden upphör då den unge fyller 18 år och sjuk- och aktivitetsersättningen inte kan betalas ut förrän i juli det år då den enskilde fyller 19 år uppstår ett glapp i kommunens möjlighet att ta ut avgifter eller ersättning för kostnader i dessa fall. I familjehem eller i bostäder med särskild service kan kommunen alltså inte ta ut avgift för logi, fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter innan den unge har fått en egen inkomst.

Beslut om detta yttrande har fattats av avdelningschefen Erik Höglund. I den slutliga handläggningen har enhetschefen Mariana Näslund Blixt deltagit. Juristen Johanna Nilsson har varit föredragande.

För Socialstyrelsen

Erik Höglund

³ Se 19 § LSS.

⁴ Se 33 kap. 16 och 18 §§ socialförsäkringsbalken.

Rättsavdelningen
Johanna Nilsson
Johanna.nilsson@socialstyrelsen.se

Regeringskansliet
Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Socialstyrelsens yttrande över promemorian *Efterlevandestöd för barn som får vård eller boende bekostat av det allmänna (Ds 2020:27)*

Socialdepartementets dnr. S2020/09173

Socialstyrelsen tillstyrker förslagen. Socialstyrelsen anser, i likhet med vad som anförs i utredningen, att det behövs mer kunskap om efterlevandestödets och andra socialsäkringsförmånens betydelse i samband med att barn och unga får vård eller bor utanför det egna hemmet. Socialstyrelsen anser därför att det är positivt att regeringen gett Inspektionen för socialförsäkringen i uppdrag att utreda detta.

Socialstyrelsen vill lämna synpunkter på följande avsnitt.

5.1.3 Kommunens möjligheter att få ekonomisk kompensation

Socialstyrelsen anser att det finns behov av att förtydligande vad som gäller för ungdomar över 18 som får omvårdnad i ett annat hem än det egna med stöd av lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. På sidan 44 i promemorian står det att om den unge är över 18 år anses han eller hon som vuxen och avgift kan inte längre tas ut av föräldrarna, *såvida inte barnet slutför utbildning på en linje i gymnasieskolan eller annan jämförlig grundutbildning.*

Enligt föräldrabalkens bestämmelser har föräldrar underhållsskyldighet så länge den unge går i skolan (dock längst tills barnet fyller 21 år).¹ Om den unge får omvårdnad i ett annat hem än det egna med stöd av LSS upphör dock föräldrarnas skyldighet att bidra till kommunens kostnader för omvårdnaden när den unge fyller 18 år.² Någon underhållsskyldighet kan alltså inte åberopas av kommunen i dessa fall.

I vissa fall inträder en möjlighet för kommunen att ta ut skäliga avgifter för bostad, fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter från den unge själv, efter att han eller hon har fyllt 18 år. Sådan avgift kan tas ut t.ex. av den som har

¹ Se 7 kap. 1 § andra stycket föräldrabalken.

² Se 20 § LSS.

hel sjukersättning eller hel aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken eller annan inkomst av motsvarande storlek, enligt de grunder som kommunen bestämmer.³ Aktivitets- och sjukersättning lämnas tidigast från och med juli månad det år då den unge fyller 19 år.⁴ Eftersom föräldrarnas skyldighet att bidra till kommunens kostnader för omvårdnaden upphör då den unge fyller 18 år och sjuk- och aktivitetsersättningen inte kan betalas ut förrän i juli det år då den enskilde fyller 19 år uppstår ett glapp i kommunens möjlighet att ta ut avgifter eller ersättning för kostnader i dessa fall. I familjehem eller i bostäder med särskild service kan kommunen alltså inte ta ut avgift för logi, fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter innan den unge har fått en egen inkomst.

Beslut om detta yttrande har fattats av avdelningschefen Erik Höglund. I den slutliga handläggningen har enhetschefen Mariana Näslund Blixt deltagit. Juristen Johanna Nilsson har varit föredragande.

För Socialstyrelsen

Erik Höglund

³ Se 19 § LSS.

⁴ Se 33 kap. 16 och 18 §§ socialförsäkringsbalken.

From: Nilsson, Johanna
Sent: Mon, 8 Mar 2021 07:30:08 +0000
To: S Remissvar
Cc: jessica.lovenholm@regeringskansliet.se
Subject: S2020/09173 Efterlevandestöd för barn och unga som får vård eller boende bekostat av det allmänna
Attachments: Socialstyrelsens yttrande över promemorian Efterlevandestöd för barn som får vård eller boende bekostat av det allmänna.pdf, Socialstyrelsens remissyttrande Ds 2020 27.docx

Hej!

Här kommer Socialstyrelsens remissvar gällande promemorian *Efterlevandestöd för barn och unga som får vård eller boende bekostat av det allmänna*.

Vänlig hälsning

Johanna Nilsson

Jurist
075-247 47 70

SOCIALSTYRELSEN
Rättsavdelningen
Enheten för socialjuridik
106 30 Stockholm
Växel 075-247 30 00
www.socialstyrelsen.se

Sveriges kunskapsmyndighet för vård och omsorg

[Läs om hur vi hanterar dina personuppgifter](#)